EMD DE
ROCALLAURA

PLA DE GESTIÓ ÈTICA DE COLÒNIES FELINES DE ROCALLAURA

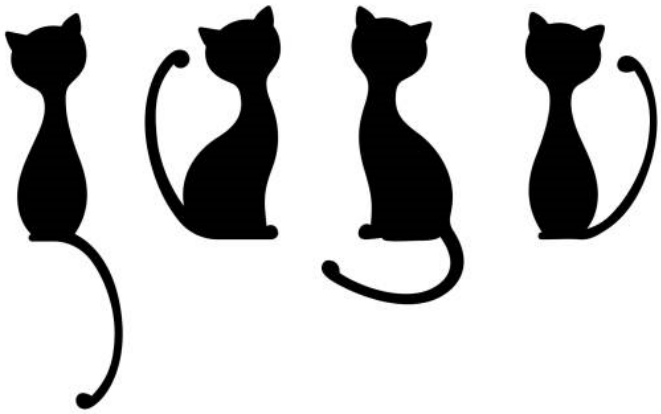

ÍNDEX:

1. INTRODUCCIÓ 3
2. JUSTIFICACIÓ DEL PLA DE GESTIÓ I CONTROL..... 4
3. DEFINICIONS..... 5
4. NORMATIVA I LEGISLACIÓ VIGENT 5
5. OBJECTIU DEL PLA..... 7
6. ÀMBIT D'ACTUACIÓ 7
7. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE..... 7
8. FUNCIONS DE L'EMD.....10
9. EXECUCIÓ I DURACIÓ 11

Annexos:
Annex 1 12
Annex 2 13

1. INTRODUCCIÓ

El Pla de gestió ètica de control de colònies felines i gats comunitaris és la guia d'actuació de l'EMD de Rocallaura que pretén establir una estratègia d'actuació conjunta que tingui per objectiu el control poblacional de tots els gats comunitaris, amb la finalitat de reduir progressivament la seva població i mantenint la seva protecció com a animals de companyia, tal com estableix la legislació en vigor, Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i del benestar dels animals.
El control es realitza a través de l'aplicació del mètode CER (Captura, Esterilització i Retorn) amb la finalitat de desplegar de forma adequada la gestió ètica de les colònies felines controlades en zones urbanes, com a millor opció per assolir l'equilibri i la convivència entre els gats i les persones. El mètode implica la captura dels gats comunitaris d'una colònia, l'esterilització i el marcatge en l'orella de tots o la majoria dels membres i, el retorn a la colònia d'origen.
Al llarg dels segles, la domesticació i convivència dels gats amb les persones ha estat d'interès i dependència mútua, tot i que la manca de polítiques adequades de control poblacional de felins i la falta de sensibilització i conscienciació sobre la importància de prevenir la reproducció descontrolada i l'abandonament han provocat l'increment de les poblacions de gats comunitaris.
Els gats no estan únicament presents a les nostres llars, també convivim amb ells al carrer, són gats que viuen en llibertat i formen part de la fauna urbana del poble. Els gats comunitaris són aquells que han tornat a un cert grau d'estat comunitari no socialitzat, s'agrupen a causa de l'acció negligent o irresponsable de les persones, ja que provenen de gats domèstics que s'han perdut, els han abandonat o poden ser descendents de gats que ja es troben en aquesta situació i han après a sobreviure en llibertat, en solars privats i espais públics, viuen a l'aire lliure o en immobles com ara locals, fàbriques i edificis abandonats.
Els gats que viuen al carrer s'apleguen en grups, que anomenem "Colònia Felina Urbana", la qual serà objecte del present pla. Les colònies de gats es componen de grups de felins que ocupen un territori determinat, presenten diversos graus de socialització i, estableixen la seva població a través de la natalitat interna com a principal element que la manté i l'incrementa, provocant que aquests animals siguin potencials pobladors i ocupin espais a la seva disposició. En general, passen desapercebudes i no generen problemes, sobretot a causa dels hàbits esquius i generalment nocturns. Únicament impliquen alguns inconvenients quan poden arribar a generar un conflicte mediambiental o sanitari a causa de la superpoblació incontrolada.
En la majoria dels casos, aquests gats són animals independents i territorials, desconfiats amb les persones, i que viuen en circumstàncies adverses sense tenir cobertes les seues necessitats bàsiques, la majoria de vegades. Els gats comunitaris no són totalment no socialitzats, viuen en llibertat i depenen en gran mesura dels veïns/es per a la seua alimentació, de forma intencional o accidental, per assegurar la seua subsistència, ja que pocs sobreviuen de la caça.
L'actuació desinteressada de les persones té com a objectiu atendre i cobrir les necessitats bàsiques d'aquests animals i, aquest pla pretén reforçar la seva tasca per evitar el destí establert fins al moment: animals amb poques possibilitats de ser adoptats i en què la gran majoria acaben sent atropellats, enverinats, malalts i/o sacrificats.
En diverses ocasions, les condicions en què viuen els felins no son òptimes pel benestar d'aquests animals i la massificació de la població en l'entorn urbà provoca patiment, situacions que no podem permetre com a societat i, per tant, és fonamental que l'EMD controli de forma protocol·lària les "Colònies Felines Controlades", a través del mètode CER i amb la col·laboració de les persones voluntàries. La gestió i el control de les colònies tenen com a finalitat la seva reducció progressiva, des dels principis ètics de gestió dels animals, respectant el seu grau de socialització i reduint els conflictes ambientals i sanitaris derivats de la superpoblació.

2. JUSTIFICACIÓ DEL PLA DE GESTIÓ I CONTROL

El fa anys que es troba davant la presència relativament descontrolada de colònies de gats a la localitat que pot comportar problemes de salut pública:

- Problemes de salut i benestar animal a causa de la manca d'aliment adequat i condicions climàtiques adverses.
- Deteriorament de la salubritat ambiental de les colònies.
- Risc per a la salut pública arran d'infestacions associades que es poden transmetre tant a animals com a humans.
- Molèsties al veïnat a causa del soroll i baralles dels membres de les colònies.

Davant la necessitat d'evitar aquestes problemàtiques, l'EMD de Rocallaura ha d'aplicar el mètode CER en les possibles colònies del municipi.

És evident que les colònies es controlen gràcies al treball compartit entre la responsabilitat municipal i la participació voluntària de les entitats ciutadans implicats en la cura i alimentació dels gats.

En el cas de la creació de noves entitats animalistes, podran participar-hi igualment, prèvia signatura del conveni corresponent.

3. DEFINICIONS

- **Animals domèstics**: aquells animals de companyia que pertanyen a espècies que cria i posseeix tradicionalment i habitualment l'home, per tal de viure a les llars.

- **Gat comunitari**: anomenat també gat de carrer o gat lliure que conviu en entorns humans i que no és adoptable a causa de la seva manca de socialització.

- **Gats errants**: són els gats que vaguen amb llibertat en espais o vies públiques. Aquests animals tenen responsable legal, sobre el qual recau la responsabilitat de la cura i les molèsties o danys a tercers que puguin ocasionar.

- **Colònia felina**: grup de gats comunitaris vinculats entre si i, especialment, amb el territori que habiten i on tenen els seus recursos de subsistència. Mai es considerarà colònia felina aquella població de gats que estigui situada en un habitatge particular.

- **Mètode CER**: sigles de captura, esterilització i retorn. Aquest mètode, l'únic universalment acceptat pel control ètic de les colònies, inclou la captura dels gats comunitaris per ser esterilitzats per un veterinari col·legiat i el seu retorn al mateix espai en el qual es va capturar. Els estudis demostren que perquè aquest mètode sigui realment efectiu cal que s'esterilitzi com a mínim el 80% dels gats del carrer.

- **Colònia de gats controlada**: població de gats comunitaris sobre la que s'ha aplicat el mètode CER, i es fa seguiment i control de la seva evolució. Mai es considerarà colònia felina aquella població de gats que estigui situada en un habitatge particular.

- **Entitats col·laboradores**: El control de les colònies és competència de l'EMD però les entitats sense ànim de lucre legalment constituïdes poden col·laborar de manera voluntària amb la coordinació del programa CER (la cura, rescat, rehabilitació, cerca d'adopcions, conscienciació en tinença responsable i publicitat).

- **Persona col·laboradora**: persona que, voluntàriament i de manera altruista, dedica part del seu temps a la cura de colònies de gats de carrer, encarregant-se bé de la seva alimentació o de l'aplicació del mètode CER.

- **Casa d'acollida**: domicili particular que, en col·laboració amb una administració pública o Entitat de Protecció Animal, manté durant un període curt de temps animals abandonats o extraviats, desemparats o intervinguts per a la seva custòdia provisional, garantint la cura, l'atenció i el manteniment en bones condicions higienico-sanitàries fins a la seva adopció definitiva.

4. NORMATIVA I LEGISLACIÓ VIGENT

La Llei estatal 7/2023 de Protecció dels drets i el benestar dels animals del Govern estatal de 2023, amb entrada en vigor prevista el 29 de setembre de 2023, estableix, en el seu article 22.5, que les entitats locals han de prioritzar el control poblacional no letal de la fauna urbana en els seus plans d'actuació en matèria de protecció animal, tot garantint els drets dels animals.

També dedica un capítol sencer (el capítol VI) a establir les normes que han vetllar pel control poblacional de tots els gats comunitaris per tal de reduir progressivament la seva població. Tal com es posa de manifest al Preàmbul, les administracions locals constitueixen un element fonamental per tal de fer efectives les disposicions previstes en la Llei 7/2023, ja que no només són el primer contacte entre la ciutadania i l'Administració, sinó que afronten de primera ma la problemàtica que, directament i indirectament, comporta l'abandonament animal, en el marc de l'exercici de les competències en matèria de medi ambient i protecció de la salubritat pública.

A nivell autonòmic, Catalunya va ser capdavantera en legislar sobre aquesta qüestió. L'article 16 del Decret Legislatiu de la Generalitat de Catalunya 2/2008 de 15 d'abril, pel qual s'aprovava el Text refós de la Llei de Protecció dels animals ja indicava el següent: "Correspon als ajuntaments de recollir i controlar els animals abandonats, perduts o ensalvatgits".

A nivell municipal, cada cop hi ha més municipis que disposen d'ordenances sobre Tinença responsable i Protecció dels animals amb articles específics sobre control de gats ferals.

En el cas de Rocallaura, es disposa de l'Ordenança de convivència ciutadana, de la qual el Títol VI fa referència a la tinença d'animals, si bé no preveu cap tipus de regulació de les colònies felines, motiu pel qual s'ha redactat el present Pla de gestió ètica de colònies felines de Rocallaura.

5. OBJECTIU DEL PLA

L'objectiu principal d'aquest programa és el control de la població dels gats comunitaris a fi de reduir-ne progressivament la població, així com solucionar els possibles problemes que aquestes colònies poden generar (per orins, miols, especialment durant el període de zel, baralles…) i que aniran disminuint progressivament en evitar el creixement exponencial de la població de gats no controlats. També es pretén prevenir problemes de salut pública i animal, mitjançant el foment de la salubritat de les àrees on estiguin ubicats els seus punts d'alimentació, sense oblidar el compliment dels principis de tinença responsable d'animals.

Tot això permetrà gaudir de la presència d'aquests animals al nostre municipi, ja que exerceixen una funció depredadora i plaguicida i possibilitaran l'adequada integració en una realitat urbana que contribueixi a la socialització i a la convivència.
Com a objectius específics s'estableixen:

- Protegir i gestionar les colònies felines mitjançant la posada en marxa del programa CER, amb l'objectiu de disminuir progressivament el nombre d'exemplars per colònia (fins a aconseguir que totes les colònies tinguin almenys el 90 % dels individus esterilitzats).
- Minimitzar les molèsties que provoquen les colònies a la ciutadania.
- Prevenció de problemes de salut pública.
- Idear un pla d'adopcions de gats sociables.
- Complir amb el benestar animal en les colònies felines.

6. ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Aquest Pla d'actuació es portarà a terme en el casc urbà de Rocallaura. En cap cas s'atendran gats procedents de particulars, llevat que estiguin perduts (i en aquest cas s'intentarà trobar el seu responsable legal o buscar-li adopció).

7. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

a) Anàlisi i diagnòstic previ

Les entitats i persones col·laboradores hauran de localitzar les colònies felines existents i fer-ne un cens del nombre d'exemplars de cadascuna d'elles, una informació que permetrà establir la situació de partida que facilitarà la posada en marxa dels mecanismes necessaris per a millorar la gestió de les colònies felines i la convivència amb la ciutadania.

b) Criteris sanitaris per a mantenir un bon estat sanitari de la colònia felina i minimitzar el risc per a la salut pública

Es recomanen les següents mesures, que es programaran en funció del pressupost disponible en cada exercici.

- Tractaments preventius

Desparasitar tots els gats en el moment de l'esterilització, amb un antiparasitari d'ampli espectre per a paràsits interns i externs (praziquantel, i selamectina, entre d'altres). En aquells gats el maneig dels quals ho permeti, es recomana repetir la desparasitació per a paràsits interns cada tres mesos i per a paràsits externs una vegada al mes (especialment durant els mesos de primavera i estiu). Una colònia felina ben desparasitada suposa un risc mínim per a la salut pública.

- Atenció veterinària d'animals malats

En aquelles colònies en les quals es detecti algun individu amb signes de malaltia, la persona cuidadora o responsable de la colònia donarà avís a l'EMD o a l'entitat col·laboradora el més ràpidament possible per a procedir-ne a la captura i que pugui rebre atenció veterinària.

-Esterilitzacions

Un dels principals objectius es controlar la quantitat d'individus de les colònies felines i mirar de reduir-los gràcies a l'esterilització d'aquests.

-Control de les colònies

Mantenir actualitzat els cens de la colònia amb les fotos dels gats ens permetrà tenir un control i seguiment d'aquestes i valorar-ne la seva evolució.

c) Persones o entitats col·laboradores

Els col·laboradors (persones o col·lectius) que, de manera voluntària, es comprometin a participar en el projecte hauran de dirigir-se a l'EMD per informar de les colònies que volen gestionar. Cada colònia controlada tindrà una persona cuidadora responsable, encara que podran haver-hi també una o diverses persones col·laboradores. La persona responsable és la que haurà d'estar en contacte amb l'EMD per a resoldre qualsevol assumpte relacionat amb la colònia.

En cas que es consideri necessari, se li demanarà que ompli un formulari (annex 1) Les seves funcions seran algunes o totes les següents:

1. Conèixer quin és el territori on es localitza la colònia. Comprovar si la ubicació de la colònia genera conflictes o molèsties en el veïnat. En cas afirmatiu, valorar la possibilitat de reubicar la colònia, respectant, en la mesura que sigui possible, el lloc triat pels mateixos gats i tenint en compte que els estudis demostren que un nínxol ecològic buit provoca un efecte crida per a una nova colònia.
2. Fer un cens el més acurat possible dels individus presents a la colònia.
3. Procedir a la seva captura seguint sempre els mètodes més segurs tant per als col·laboradors com per als animals. Amb la finalitat que els gats romanguin en les gàbies-parany el menor nombre d'hores possible, les captures es realitzaran sempre en coordinació amb el centre veterinari col·laborador. Per aquest mateix motiu, les gàbies-parany es vigilaran de manera continuada, evitant deixar l'animal atrapat a la intempèrie i assegurant que quedin tapades per una coberta tèxtil a fi de minimitzar l'estrès de l'animal. Transportar-los fins al veterinari per tal que aquest pugui procedir al seu examen mèdic, esterilització i marcatge

auricular a fi de poder identificar a simple vista els individus esterilitzats. El tall es realitzarà a l'orella esquerra (en el cas dels mascles), o a la dreta (femelles). L'esterilització es farà pel lateral, no per l'abdomen. D'aquesta manera és molt més senzill per als voluntaris vigilar com està guarint la ferida de la cirurgia.

4. Retornar els animals al lloc on es van capturar. Els gats seran retornats a la colònia, en el mateix lloc de la captura si és possible, en un període màxim de 24-72 hores, segons diversos factors (complicacions post quirúrgiques, sexe, estat de salut i condicions meteorològiques).
5. La persona cuidadora de la colònia haurà de mantenir sota observació els individus esterilitzats durant els dies posteriors a la intervenció i donar avís a l'EMD o al centre veterinari en cas que s'observin complicacions post quirúrgiques. Es considera més útil destinar els recursos econòmics a esterilitzar el major nombre de gats i donar-los una bona alimentació, que en desparasitar-los o vacunar-los, així que això es deixarà per a una segona fase un cop assolit el primer objectiu. De la mateixa manera, malgrat que la Llei de Benestar animal senyala l'obligatorietat de identificar tots els gats comunitaris mitjançant un microxip registrat a nom de l'EMD, aquesta fase no es durà a terme fins que s'hagin assolit els objectius anteriors i sempre que sigui econòmicament factible. Mai es testaran els gats pels retrovirus felins (FeLV / FIV), ja que la incidència d'aquests virus és baixa en la població general (3-7%) i en esterilitzar-los disminueixen molt les possibilitats de contagi.
6. Recollir les dades bàsiques de cada actuació en una fitxa.
7. Subministrar aigua neta i fresca de forma continuada als gats de la colònia.
8. Procedir a l'alimentació dels individus. Aquesta s'ha de fer mitjançant pinso sec i en menjadores específicament destinades a aquesta finalitat. S'ha d'evitar deixar restes d'aliments al terra per evitar situacions d'insalubritat. En tot cas, s'haurà d'evitar embrutar les vies i els espais públics. En el cas de no s'hi instal·lin tremuges, s'intentarà establir un horari d'alimentació el més regular possible. D'aquesta manera, els gats acudiran al punt d'alimentació en aquell horari, la qual cosa serà de gran utilitat per a realitzar captures quan sigui necessari, així com per a observar els animals de manera regular perquè es pugui identificar la presència d'algun gat malalt (per a proporcionar-li atenció veterinària) o gats sociables (per a una possible adopció).
9. Procedir a la neteja i higienització periòdica de menjadores i abeuradors. Idealment s'haurien de desinfectats amb lleixiu d'ús domèstic, en una dilució 1:32.
10. Monitoritzar l'aparició de nous individus a la colònia per procedir, en cas necessari, a la seva esterilització quirúrgica.
11. Impulsar l'adopció en aquells casos en que es vegi convenient fer-ho, sempre amb un període previ de socialització del gat comunitari en una casa d'acollida.
12. Controlar la presència d'animals malalts. Informar l'EMD el més ràpidament possible i procedir a la seva captura per que pugui rebre atenció veterinària.
13. Avisar l'EMD en el cas de que es trobi un gat mort al carrer.
14. Mantenir una actitud amable i de respecte enfront de la ciutadania en general, altres persones cuidadores, entitats col·laboradores i personal que treballi en el projecte CER.
15. Comunicar el cessament de la cooperació a l'EMD com a mínim amb 15 dies d'anticipació. També caldrà comunicar una absència prolongada com a mínim amb 15 dies d'anticipació per trobar algú que faci la substitució Complir qualsevol proposta nova o modificació de l'actual programa de gestió i control de gats de carrer.
16. Informar a l'EMD sobre qualsevol incidència greu observada.

8. FUNCIONS DE L'EMD

1. Assegurar que es respectin les actuacions expressament prohibides en la Llei de Protecció dels drets i el benestar dels animals, que son:

- El sacrifici dels gats comunitaris, llevat de situacions que comprometin la salut del gat o de la colònia a llarg termini. El sacrifici serà degudament realitzat per un professional veterinari de manera ràpida i indolora, aplicant-se sempre sedació i mitjançant mètodes que impliquen el mínim sofriment i provoquin una pèrdua de consciència immediata.
- El confinament de gats comunitaris no socialitzats amb l'ésser humà a centres de protecció animal, residències o similars.
- L'abandonament de gats a les colònies, sigui quina sigui la seva procedència.
- La solta de gats comunitaris en colònies diferents de la pròpia d'origen.
- La retirada de gats comunitaris de la seva colònia, amb les excepcions de gats malalts que no es puguin continuar valent per si mateixos en el seu entorn i territori habituals o de gats totalment socialitzats amb l'ésser humà o cadells en edat de socialització que es considerin adoptables.
- L'aprofitament cinegètic dels gats comunitaris.
- L'enverinament dels animals. En el cas trobar gats del projecte CER morts amb sospita d'intoxicació es realitzarà la seva autòpsia al centre veterinari col·laborador amb la finalitat de conèixer la causa de la mort i s'informarà immediatament a l'EMD, el qual podrà prendre mesures en cas necessari.

2. Condicionar, en els casos necessaris, i ,en funció del pressupost disponible en cada exercici, els espais on estan ubicades les colònies, retirant brossa, netejant els camins d'accés i habilitant les zones d'alimentació i recer dels animals. En el cas de que aquestes no es trobin en zones de titularitat municipal, fer de mitjancer entre el propietari del terreny i els col·laboradors per obtenir l'autorització expressa dels primers per què es pugui dur a terme les actuacions necessàries.

3. En les colònies en què la localització ho permeti i, en funció del pressupost disponible en cada exercici, dotar al responsable del material necessari per al condicionament de la colònia, segons en siguin les característiques i les necessitats. Aquests elements seran abeuradors i menjadores per als punts d'alimentació, preferiblement tremuges amb tapa per perquè l'aigua i l'aliment siguin inaccessibles a altres espècies (ocells, rosegadors, guineus, etc.). Si no fos possible la col·locació de tremuges o contenidors, s'usaran recipients per al menjar i l'aigua de plàstic o acer que es puguin rentar fàcilment. Tant l'aigua com el pinso es mantindran amb accés constantment i la ubicació serà tan discreta com sigui possible. L'orografia o existència de zones de recer naturals en la zona, com cases o solars abandonats, pot fer que no sigui necessari instal·lar refugis ni sorrals. Es valorarà, en funció de la colònia, l'ús de contenidors o casetes, els quals permeten ser utilitzats alhora com a punt d'alimentació, recer i suport de la identificació de la colònia, preferiblement amb clau per disminuir el risc d'actes de vandalisme .En tot cas, s'evitarà l'ús de material tèxtil (mantes o tovalles, per exemple), ja que mantenen el fred i la humitat i acaben aconseguint l'efecte contrari al que es pretén. Tot aquest mobiliari estarà degudament identificat mitjançant cartells impermeabilitzat i l'EMD vetllarà pel seu bon manteniment.

4. Promoure la difusió del Pla Municipal de Gestió Ètica de Colònies Felines de Rocallaura a la ciutadania en general utilitzant tots els mitjans disponibles per a la informació i difusió (xerrades, premsa, cartelleria, xarxes socials, etc.), incentivar el voluntariat entre la ciutadania i fomentar, en general, un comportament respectuós cap als animals en general i cap als gats comunitaris en particular.

5. Actuar, en col·laboració amb les entitats col·laboradores, com a intermediari en els possibles conflictes entre les persones cuidadores encarregades del projecte CER i els ciutadans.

6. Convocar a aquestes persones periòdicament als cursos de formació.

7. Fer un seguiment objectiu de la execució d'aquest programa.

8. Vetllar pel compliment d'aquest pla.

9. EXECUCIÓ I DURACIÓ

Aquest pla tindrà una duració indefinida per a aconseguir els objectius fixats. En qualsevol moment que es consideri necessari serà possible fer una revisió seguint els protocols jurídics administratius habituals per a això.

ANNEX 1

FORMULARI DE REGISTRE DE LES PERSONES COL·LABORADORES

COL·LABORADOR/A DE LA COLÒNIA ANOMENADA _____

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Telèfon / e-mail _____

PERTANY EL/LA SOL·LICITANT A ALGUNA ASSOCIACIÓ PROTECTORA D'ANIMALS REGISTRADA?

SI □ NO □
Si has marcat SI apunta el nom de l'associació i el municipi a on estàs registrat

_____

DESCRIPCIÓ DE LA COLÒNIA

Ubicació: (Nom del carrer i si cal es pot afegir alguna dada que faciliti la ubicació de la colònia)

_____

Nombre aproximat de gats actual? _____

Hi ha cadells? SI □ NO □

Quants?_____

Nombre de gats esterilitzats? _____

DECLARACIÓ RESPONSABLE
El sotasignat sol·licita a l'EMD de Rocallaura l'autorització per a ser cuidador/a de la colònia felina descrita en aquest mateix document com a colònia gestionada pel mètode CER. El sol·licitant, en cas que s'accepti aquesta sol·licitud, es compromet a complir amb tot allò estipulat al document "Pla de Gestió Ètica de Colònies Felines de Rocallaura" aprovat, així com a participar als cursos de formació organitzats per l'EMD o les entitats col·laboradores.

Rocallaura, _____

Signatura

ANNEX 2

FITXA D'ACTUACIÓ

Data Captura:_____

Actuació portada a terme per:_____

COLÒNIA FELINA A LA QUE PERTANY EL GAT

Nom/Ubicació de la colònia: _____

Nombre aproximat d'individus: _____

DADES DEL ANIMAL

Nom: _____ Femella / Mascle

Color: _____ Edat aproximada: _____

Element distintiu (marca, taques, etc.): _____

ACTUACIÓ REALITZADA

Nom del veterinari: _____

Data de l'actuació: _____ Esterilització: Sí / No

Subministrament d'antibiòtics: Sí / No

Desparasitació: Interna / Externa

Marcatge auricular: Orella dreta / Orella Esquerra

Resultat de global de l'avaluació realitzada:

_____

_____

FOTOS